

Biblioteksforeningen
v. Michel Steen-Hansen

København 21. marts 2024

Oplæg til Biblioteksforeningen

Baggrund

GRACE har haft et samarbejde med Biblioteksforeningen om at forberede grundlaget for en kommende reform af Biblioteksloven, som skal have fokus på at fremtidssikre bibliotekernes opgavevaretagelse og skabe grundlaget for, at de i endnu højere grad kan bidrage til at løse en række samfundsmæssige udfordringer, herunder modvirke den aktuelle læsekrise, fremme børn og unges trivsel, styrke den demokratiske samtale og etablere et bolværk mod den stadig stigende mængde af fake news og tiltagende polarisering af den offentlige debat.

Den nuværende bibliotekslov er forældet og rummer ikke de nødvendige rammer for en række af de centrale opgaver, som folkebibliotekerne skal og kan løse for det danske samfund fremover. Mange steder i landet løser folkebiblioteket i dag slet ikke flere af ovenstående opgaver, fordi man holder sig meget præcist til lovens bogstav. Til gengæld rummer loven i dag en del opgaver, som er forældede på grund af den teknologiske udvikling.

GRACE ser på den baggrund gode muligheder for, at Biblioteksforeningen kan få lydhørhed for at igangsætte en reform af Biblioteksloven, men da der ikke eksisterer nogen helt aktuel "brændende platform" kræver det en lidt mere langsigtet opbygning og etablering af relationer til diverse aktører, som kan støtte sagen.

Nedenstående er GRACEs forslag til, hvordan processen kan igangsættes.

1. Udarbejdelse af debatindlæg sammen med kulturministeren

På møde med Biblioteksforeningen i januar lagde ministeren selv op til, at han gerne ville skrive et indlæg om bibliotekernes fremtidige rolle sammen med Biblioteksforeningen.

Dette indlæg kan ikke direkte adressere behovet for en revision af loven, man kan sætte scenen og beskrive en række af ovenstående vigtige opgaver for bibliotekerne i fremtiden,

GRACE tilbyder følgende:

- Udarbejde udkast til debatindlægget og redigere det sammen med Biblioteksforeningen
- Understøtte kontakten til KUM med henblik på at sikre, at det også prioriteres her. Dette kan ske ved hjælp af GRACEs relationer til ministerens to særlige rådgivere
- Komme med forslag til opfølgende indsats, herunder afsøge muligheder for redaktionel omtale af indlægget

2. Opråb fra de danske biblioteker

Biblioteksforeningen bør herefter initiere et åbent brev fra den størst mulige gruppe af danske bibliotekschefer til kulturministeren og resten af Folketinget. Brevet kan både yde indflydelse på ministeren, men ligeledes anvendes i den offentlige debat til at sætte fokus på behovet for en opdateret lovgivning.

Historien om brevet bør sælges ind til et udvalgt medie, der ligeledes følger op på ministerens kommentar til brevet. Det vil i en sådan sammenhæng være svært som minister, ikke at åbne døren overfor yderligere dialog om området. Brevet vil ligeledes sende et klart signal om, at det er en samlet museumsverden der står bag ønsker om en ny museumslovgivning.

GRACE tilbyder følgende:

- Udarbejde udkast til teksten i tæt samarbejde med Biblioteksforeningen
- Foreslå pressestrategi i forbindelse med indlægget, herunder evt. påtage sig kontakten til udvalgte journalister

3. En litteraturpolitisk høring

Biblioteksforeningen bør forsøge at arrangere en bibliotekspolitisk høring på Christiansborg, hvor der er mulighed for at drøfte en række af de emner, som en ny bibliotekslov vil kunne adressere.

Det mest oplagte er at en sådan høring afholdes på Christiansborg med kulturministeren som hovedtaler. Hvis han gør det, vil de resterende interessenter og ordførere følge med.

For at sikre en høj sandsynlighed for bred deltagelse anbefaler GRACE, at Biblioteksforeningen forsøger at engagere andre interessenters deltagelse, som ikke normalt er en del af biblioteksdebatten.

Dertil bør det undersøges hvorvidt der et større nationalt medie, det kunne f.eks. være Berlingske, som ønsker at være mediepartner i en bibliotekspolitisk debat, der også kan række længere ud end blot dækning af høringen. Hvis debatten kan blive forankret i et mediehus, vil det være positivt i forhold til at sikre omtale, hvilket yderligere vil forøge politikernes interesse for deltagelse i arrangementet.

GRACE tilbyder følgende:

- Udarbejde udkast til program for litteraturpolitisk høring
- Afklare mulighederne for at holde høringen på Christiansborg
- Bidrage til at sikre omtale af høringen i fagmedier og andre medier
- Udarbejde politiker-invitationer til høringen

4. Indsats overfor politiske stakeholders og andre aktører

Biblioteksforeningen bør initiere en politisk møderække med henblik på at skabe alliancer med aktører, der evt. vil kunne støtte Biblioteksforeningens synspunkter. Der kan være tale om kultur- og undervisningsordførere i Folketinget, udvalgte kommunalpolitikere med indflydelse på og interesse for emnet, relevante organisationer med tilgrænsende temaer og interesser m.fl.

Møderne kan finde sted på Christiansborg, hos de mulige samarbejdspartnere eller evt. på lokale folkebiblioteker, når det skønnes opportunt.

GRACE tilbyder følgende:

- Udarbejde samlet liste over anbefalede politiske stakeholders og andre relevante aktører
- Bidrag til mødeopsætning
- Briefing af deltagere fra Biblioteksforeningen forud for møderne
- Forslag til opfølgning på møderne

5. Foretræde for Børne- og undervisningsudvalget

For at skabe en mere brændende platform for en ændring af biblioteksloven, bør biblioteksforeningen knyttes sig tættere sammen til andre mere kritiske dagsordner. Det er i den sammenhæng helt oplagt at benytte "læsekrisen" til at argumentere for en biblioteksindsats efter svensk forbillede.

Biblioteksforeningen kan derfor med fordel bede om foretræde for børn- og undervisningsudvalget, for at delagtiggøre udvalget i de gode erfaringer man er ved at gøre sig i Sverige.

GRACE tilbyder følgende:

- Udarbejde udkast til henvendelse til Børne- og Undervisningsudvalget, herunder notat med de svenske erfaringer m.m., som kan indgå i grundlaget for mødet
- Udarbejde forslag til præsentation på mødet
- Udarbejde forslag til opfølgende henvendelse til udvalgsmedlemmerne

6. Folketings spørgsmål om revision af biblioteksloven

For at skabe et politisk fokus på sammenhængen mellem bibliotekerne og andre brændende platforme, kan der gennem velvillige folketingsmedlemmer stilles spørgsmål til minister om dette.

Spørgsmål kan ligeledes bruges til at sætte fokus på de forældende opgaver som biblioteksloven i dag sætter rammerne for. Dette kan bruges som en anledning til at spørge ministeren om, hvornår har går i dialog med branchen om en opdatering af loven.

GRACE tilbyder følgende:

- Bidrage til at identificere folketingsmedlemmer, som vil være interesserede i at stille spørgsmål om Biblioteksloven
- Udarbejde forslag til spørgsmål
- Bidrage til evt. opfølgende spørgsmål

7. Understøttelse af offentligt pres

På baggrund af møderne med de politiske ordførere bør Biblioteksforeningen foretage en vurdering af, hvilke politikere der har størst interesse i at hjælpe sagen videre. Det er herfra en bunden opgave at understøtte disse politikere, der i en eller presset hverdag, næppe har megen tid til at producere debatskabende indhold om bibliotekerne.

Derfor skal Biblioteksforeningen spille ind med forslag til politiske udmeldinger, som de relevante ordførere let kan tilrette og sende ud i pressen. I denne sammenhæng vil det også være gavnligt at skabe en fælles alliance, hvor en ordfører i henholdsvis rød og blå blok, går sammen om en fælles udmelding på området.

GRACE tilbyder følgende:

- Bidrage til at identificere folketingsmedlemmer, som vil være interesserede i at støtte målet om en revision af Biblioteksloven

- Udarbejde forslag til debatindlæg

Økonomi

Ovenstående opgaver skønnes at kunne udføres i perioden april-november for en månedlig pris af 40.000 DKK ex. moms med en lavere intensitet, som honoreres med 15.000 DKK i måneder juli og august. I alt 270.000 DKK ex. moms.

Samarbejdet kan til enhver tid opsiges af Biblioteksforeningen til ophør med udgangen af indeværende måned.

Alternativt kan de enkelte opgaver honoreres efter følgende model:

1. Udarbejdelse af debatindlæg sammen med kulturministeren – 25.000 DKK ex moms
2. Opråb fra de danske biblioteker – 25.000 DKK ex moms
3. En litteraturpolitisk høring - 40.000 DKK ex moms
4. Indsats overfor politiske stakeholders og andre aktører – fire måneder á 30.000 DKK ex moms pr. måned
5. Foretræde for Børne- og undervisningsudvalget – 25.000 DKK ex moms
6. Folketingsspørgsmål om revision af biblioteksloven – 30.000 DKK ex moms
7. Understøttelse af offentligt pres – fire måneder á 20.000 DKK ex moms pr. måned

I alt 345.000 DKK ex. moms